

Internationale Federatie voor Informatie- en Communicatieverwerking
Interinfo Groep Nederland - www.interinfo.nl

Secretariaat:

L.J. den Holder
Constance Gelderblomlaan 7
2545 EP DEN HAAG
Tel. 070-3676268
e-mail: denholder@hetnet.nl

Nieuwsbrief – maart 2014

Ter inleiding

Na lange tijd (de vorige nieuwsbrief dateert van oktober 2013) is er gelukkig weer gelegenheid, stof én inspiratie om een nieuwsbrief het licht te doen zien. Stof en inspiratie leveren ook de komende jaarvergadering in Barneveld (5 april) en de daaropvolgende wedstrijden in Nijkerk (12 april). Convocatie, agenda en stukken voor de jaarvergadering zijn rondgestuurd, evenals affiche en inschrijfformulier voor het NK computertypen en de audiotranscriptiewedstrijd.

Interinfo Nederland is een kleine vereniging, maar we bewegen ons op een belangrijk internationaal terrein: (computer)toetsenbordvaardigheid en schriftelijke vastlegging van het gesproken woord. Beide onderwerpen komen ook op de jaarvergadering aan de orde, zowel als agendapunt, als bij het afscheid van onze permanent vertegenwoordiger bij Intersteno, mevr. Joke Bakker.

Daarnaast wordt in deze nieuwsbrief aandacht geschonken aan de inhoud van een tweetal recente nieuwsbrieven van Intersteno, aan de internet-typewedstrijd van Intersteno, aan het verschijnsel dicteewedstrijd in Nederland en aan de komende conferentie van schrijftolken in Finland.

—

Jaarvergadering op zaterdag 5 april in Barneveld

Na een aantal goedbezochte jaarvergaderingen/studiebijeenkomsten in het zalencentrum van de Vredeskerk te Nijkerk keert Interinfo dit jaar terug naar een oude stek: restaurant “Het Schaaap” in Barneveld, Nieuwstraat 48, 3771 AT. Het NS-station Barneveld-Centrum bevindt zich op enkele minuten loopafstand. Er is parkeergelegenheid in de buurt. Zie voor een routebeschrijving de kaart op www.hetschaap.com

De jaarvergadering begint om 13.00 uur. Op de agenda staan onder meer begroting, financieel overzicht en balans, alsmede de verkiezing van bestuursleden, onder wie voorzitter en permanent gedelegeerde. Voorts zijn er enkele onderwerpen geagendeerd die het werkterrein van Interinfo betreffen. In het bijzonder gaat het daarbij om het begeleid typeonderwijs en de verslaglegging van vergaderingen. Hier volgt een korte toelichting op enkele agendapunten.

Het begeleid typeonderwijs. De leeftijd waarop typen wordt geleerd, is in de loop der jaren gedaald. Het aanleren van blindtypen geschiedt thans voornamelijk in de laatste klas(sen) van het basisonderwijs. Leerlingen krijgen daarbij ook les in de beginselen van tekstverwerking. Hoewel er via het internet vele typecursussen gevolgd kunnen worden, kiest Interinfo voor typelessen onder leiding van een docent.

De gang van zaken in beroep en bedrijf laat zien dat er voornamelijk gebruik wordt gemaakt van (virtuele) toetsenborden en weinig meer van het handschrift. Deze ontwikkeling is ook zichtbaar in het onderwijs, waar (huiswerk)opdrachten steeds meer op de computer worden gemaakt. De lerarenopleiding basisonderwijs (Pabo) kan hierbij niet achterblijven: de juf en de meester gaan typeles in de klas geven. Uitgeverijen van leerboeken lopen hierop vooruit. Zie bijvoorbeeld de info onder de volgende link:

<http://www.instruct.nl/nieuwsitem/374/kennisbasis-zet-toetsenbord-op-de-kaart>

De verslaglegging van vergaderingen. Moderne hulpmiddelen staan de notulist/verslaglegger ter zijde: de audio- of video-opname van de vergadering en het gebruik van een stenografeermachine (velotype, veyboard). De professionele verslaglegger die een uitgebreid of woordelijk verslag maakt, kan niet buiten deze hulpmiddelen. De goed ingevoerde secretaris/notulist van wie een beknopt verslag wordt verlangd, heeft vaak voldoende aan tijdens de vergadering gemaakte aantekeningen, hetzij op de laptop getypt, hetzij handgeschreven (meestal in gewoon schrift, zelden nog in steno).

In Nederland is de toepassing van spraakherkenning bij deze verslaglegging beperkt: de notulist die tijdens de vergadering het verslag inspreekt, waarbij spraakherkenningssoftware het gesprokene direct in leesbaar schrift omzet (op beeld- of projectiescherm). Via een internetverbinding met de vergaderzaal kunnen notulisten/verslagleggers hun werk ook op afstand doen. Het verslag bereikt de opdrachtgever dan eveneens via een internetverbinding.

De internet-typewedstrijd van Intersteno. Deze wedstrijd wordt aangekondigd en beschreven op de website van Intersteno www.intersteno.org De inschrijfkosten bedragen 5 euro voor deelname in één taal en 7 euro voor deelname in twee of meer talen. Wel is het zo dat alleen via een school en een docent kan worden ingeschreven. De wedstrijd loopt van 31 maart tot 9 mei 2014. Ingeschreven kan worden tot 30 maart.

Zij die de school al achter zich hebben gelaten en toch mee willen doen, kunnen zich via Interinfo inschrijven. Eén van de bestuursleden treedt dan op als begeleidend docent en geeft de deelnemer het benodigde wachtwoord door. Ook is Interinfo bereid bij te dragen in de inschrijfkosten van haar leden. Neem hiertoe contact op met bestuurslid Marianne van Gool-Moerings (marianne.van.gool@griffelservices.nl)

Marianne van Gool liet ons weten dat zij voor de volgende deelnemers de inschrijving al heeft verzorgd:

Wim Gerbecks	Nederlands en Engels
Bianca Graafstra	Meerdere talen
Marieke van Deelen	Nederlands
Rianne van Deelen	Nederlands en Engels
Ingrid van Deelen-van der Veen	Nederlands en Engels

Het Interinfobestuur wenst de Nederlandse ploeg héél veel succes!

Dicteewedstrijd. Op de jaarvergadering komt aan de orde het voorstel van bestuurslid Marianne van Gool-Moerings tot het houden van een dicteewedstrijd in Interinfoverband. Sinds het Groot Dictee der Nederlandse Taal, o.l.v. Philip Freriks, zo populair is, worden er overal in het land dicteewedstrijden gehouden, meestal om geld in te zamelen voor een goed doel. Zo namen Marianne en uw secretaris op 30 januari jl. deel aan het Hospice Lansingerland Dictee, waarvan de opbrengst ten goede kwam aan dit hospice in Bergschenhoek. De beste aanpak is het strikken van een bekende Nederlander om het dictee voor te lezen: dit trekt altijd veel deelnemers. Hun inschrijfgelden vormen de bulk van de opbrengst, maar vaak zijn er nog andere geldopbrengende activiteiten zoals een loterij en een veiling. Dit was ook het geval bij het Hospice Lansingerland Dictee: staatssecretaris Fred Teeven las het dictee voor, er werden lootjes verkocht en na afloop was er een veiling o.l.v. RTL-nieuwslezer Roelof Hemmen, waarbij door het plaatselijke bedrijfsleven ter beschikking gestelde waardevolle zaken bij opbod werden verkocht. Zie de foto's en het videoverslag op:

Foto's <http://www.flickr.com/photos/79114344@N03/sets/72157640718380534>

Video <http://vimeo.com/86359930>

NK Computertypen en audiotranscriptiewedstrijd. Evenals vorig jaar worden deze wedstrijden gehouden in het Corlaer College te Nijkerk. Voor de audiotranscriptiewedstrijd zijn er op dit moment nog geen inschrijvingen. Zie de informatie over deze wedstrijden op de website www.interinfo.nl

Congres van schrijftolken te Helsinki. Van 22 t/m 24 augustus 2014 vindt het internationale schrijftolkencongres ECOS 2014 plaats in Helsinki, Finland. Het vorige congres was in Nederland, in 2012, te Ermelo. Interinfo trad toen op als organisator van een typewedstrijd voor de congresdeelnemers en heeft aangeboden dit opnieuw te doen in Helsinki. Hiervoor werd inmiddels subsidie verkregen van Intersteno in het kader van "Call for projects". Zie verder de website van de Nederlandse Schrijftolken Vereniging www.schrijftolk.org

Met Nel Tjong A Tjoe naar de presentatie van het slotdeel van de biografie van Dr. W. Drees

Op maandagmiddag 17 maart 2014 werd het slotdeel van de politieke biografie van Willem Drees gepresenteerd. De presentatie vond plaats in het gebouw van de Tweede Kamer te Den Haag en was georganiseerd door uitgeverij Balans, de uitgeverij waar ook de eerdere delen verschenen. Aanwezig waren beide auteurs, Hans Daalder en Jelle Gaemers, en tal van genodigden uit de wereld van politiek en wetenschap. Uitgenodigd was ook mevr. Nel Tjong A Tjoe, die beide auteurs zo'n twintig jaar geleden stenoles heeft gegeven, zodat zij de stenografische aantekeningen van Drees konden lezen. Het was voor Nel Tjong A Tjoe om

zeker twee redenen een feestelijke gebeurtenis: haar terugkeer in het gebouw waar zij destijds, als docente stenografie voor aankomende parlementsstenografen, kind aan huis was én het besef dat zij met haar stenolessen aan Daalder en Gaemers een steentje heeft bijgedragen aan de totstandkoming van de Dreesbiografie.

Nel Tjong A Tjoe drinkt een kopje thee in de pauze tijdens de presentatie van het slotdeel van de Dreesbiografie. De presentatie vond plaats in het gebouw van de Tweede Kamer, aan het Binnenhof te Den Haag, op 17 maart 2014.

Wat staat er zoal in E-News nrs. 60 en 61?

E-news wordt, als nieuwsbrief van Intersteno, per e-mail aan 4200 geadresseerden toegezonden en kan ook via de website www.intersteno.org geraadpleegd worden. De 60ste nieuwsbrief, van december 2013, bevat informatie over een brede range aan onderwerpen en getuigt van de levensvatbaarheid van Intersteno: de vroegere internationale federatie voor stenografie en machineschrijven is voluit het digitale tijdperk ingegaan. Deze uitgave van E-news kan worden gedownload via: <http://www.intersteno.it/uploads/enews60.pdf>

In zijn voorwoord wijst Intersteno-voorzitter Fausto Ramondelli op de veranderingen in de procesgang van spraak naar tekst. Met behulp van gecomputeriseerde stenografeermachines en spraakherkenning kan het gesproken woord nu rechtstreeks worden omgezet in leesbare tekst. Nieuwe beroepen zijn zo ontstaan: de voice reporter, de ondertitelaar-op-afstand, de schrijftolk. Terecht wijst dhr. Ramondelli erop dat het hier gaat om de ontwikkeling van hulpmiddelen tot betere en snellere realisering van het onveranderd nagestreefde eindproduct: een betrouwbaar verslag van het gesproken woord!

Hierna wordt gerapporteerd over de voortgang van het project “Stenobibliotheken”, een initiatief van Jorge Bravo uit Argentinië en overgenomen door de wetenschappelijke commissie van Intersteno onder voorzitterschap van Carlo Eugeni (Italië). Opzet is de digitalisering van de belangrijkste boeken op het gebied van (hand)stenografie, zodat dit materiaal via het internet voor iedereen beschikbaar komt. Het is de laatste stap voorafgaande aan de stichting van een Internationaal Digitaal Museum voor Kortschrift dat online toegankelijk is.

Dit stenomateriaal kan op het internet al geraadpleegd worden onder:

<https://www.facebook.com/pages/Istituto-di-Magistero-Stenografico/237845769602582>

Ook E-News nr. 61, van februari 2014, begint met de rubriek "From the President's desk". Daarin deelt dhr. Ramondelli ons mee dat het eerstvolgende, 50ste, Interstenocongres plaatsvindt van 18 tot 24 juli 2015 in Boedapest, in het gebouw van de Corvinus Universiteit. De Corvinus Universiteit is gelegen aan de Donau, in het centrum van Boedapest. Eerst komt echter dit jaar de Interstenoraad (Council) bijeen in Shanghai, van 22 tot 24 oktober. In deze raad zijn de leden van Intersteno (de landsgroepen) vertegenwoordigd. Zij beoordelen het gevoerde beleid en de beleidsplannen. Ook het door de international jury uitgevoerde wedstrijdprogramma van Intersteno komt daarbij aan bod.

Onder het hoofdje "Call for projects" wordt een oproep gedaan om projecten in te dienen die het werkterrein van Intersteno betreffen. Hiervoor is een subsidie van 500 euro per project beschikbaar. Interinfo Nederland heeft een project ingediend tot het houden van een typewedstrijd voor de deelnemers aan het dit jaar in Finland plaatsvindende schrijftolkencongres ECOS 2014.

De wetenschappelijke commissie van Intersteno heeft contact gezocht met Unesco om de (grafische) stenografie internationaal erkend te krijgen als cultureel erfgoed. Hierover vindt in mei aanstaande een bijeenkomst plaats in Rome.

E-News bevat verder een overzicht van activiteiten in enkele, bij Intersteno aangesloten landen. Een Turkse docent vertelt hoe hij op een basisschool het onderwijs in lezen en schrijven combineert met typelessen voor de leerlingen. Daarbij wordt in eerste aanleg geoefend op oude, niet met een computer verbonden, toetsenborden. Met enkele leerlingen behaalde hij goede resultaten in de internettypewedstrijd 2013 van Intersteno.

Verder lezen we dat de Amerikaanse Associatie van Rechtbankstenografen (NCRA) "miniconventies" op scholen en universiteiten houdt om belangstelling te wekken voor het beroep van rechtbankstenograaf (court reporter). Deze rechtbankstenografen maken overwegend gebruik van gecomputeriseerde stenografeermachines en zijn daardoor ook in staat om de live-ondertiteling te verzorgen van tv-beelden/videoreportages. Op deze wijze zijn zij een onmisbare hulp voor doven en slechthorenden die het actuele nieuws willen volgen. U vindt E-News nr. 61 op: <http://www.intersteno.it/uploads/enews61.pdf>

De wedstrijdkalender

In Nederland zijn er de hierboven al genoemde wedstrijden op 12 april in Nijkerk: het NK Computertypen en (bij voldoende belangstelling) de audiotranscriptiewedstrijd. Internationaal is er de internet-typewedstrijd van Intersteno, die plaatsvindt van 31 maart tot 9 mei 2014 (zie hierboven).

Wedstrijden in het nabije buitenland zijn er ook, bijv. de "Deutsche Meisterschaften". Dit is dé jaarlijkse nationale wedstrijd in Duitsland op het gebied van stenografie, tekstproductie, tekstcorrectie en professionele tekstverwerking. Plaats van handeling: Einbeck, van 28 tot 31 mei 2014.

In België is er dit jaar eveneens een typewedstrijd: de Vlaamse Typewedstrijd in Dadizele, op 29 juni 2014. Zie bijv. de website www.vktypen.be Onze penningmeester Bernhard Boot is voornemens aan deze laatste wedstrijd deel te nemen.

(Eindredactie van deze nieuwsbrief: L.J. den Holder.)